

Ocena wpływu wybranych metod szczepienia na funkcje układu immunologicznego sandacza (*Sander lucioperca*)

Elżbieta Terech-Majewska¹, Joanna Pajdak-Czaus¹, Edyta Kaczorek-Łukowska¹, Zdzisław Zakęś²,
Maciej Rożyński², Barbara Kazuń³, Patrycja Schulz³, Andrzej K. Siwicki³

¹Wydział Medycyny Weterynaryjnej, Uniwersytet Warmińsko-Mazurski w Olsztynie

²Zakład Akwakultury, Instytut Rybactwa Śródlądowego im. Stanisława Sakowicza w Olsztynie

³Zakład Ichtiopatologii i Ochrony Zdrowia Ryb, Instytut Rybactwa Śródlądowego im. Stanisława Sakowicza w Olsztynie

Choroby bakteryjne stanowią istotny problem w podchowach kontrolowanych ryb. Zakażenia *Aeromonas* sp., w tym *Aeromonas salmonicida*, to często identyfikowany czynnik chorobotwórczy u różnych gatunków w obiektach typu RAS. Taką zależność obserwuje się także w podchowach narybku u sandacza. Dotąd nie opracowano szczepionek dla tego gatunku ryb, co prawdopodobnie jest jedną z przyczyn niedoceniań szczepień w procedurach dla tego gatunku. Celem badań była ocena wpływu metody szczepienia na funkcje układu odpornościowego oraz immunoprotekcję po eksperymentalnym zakażeniu *Aeromonas salmonicida*. Uzyskane wyniki badań pokazały, że metoda szczepienia ma istotny wpływ na te funkcje oraz przeżywalność po zakażeniu eksperymentalnym. Najwyższy wskaźnik przeżywalności wykazano w grupie szczepionej metodą iniekcji, co potwierdziło, że także u sandacza ta metoda jest najbardziej immunoprotekcyjna, chociaż najbardziej stresogenna w okresie początkowego podchowu. Pozostałe metody nie wpływały na przeżywalność w okresie podchowu, ale po zakażeniu eksperymentalnym przeżywalność ryb była niższa. Wskaźniki immunologiczne wykazują dużą zmienność w początkowym okresie podchowu sandacza o zróżnicowanej istotności statystycznej, pomimo zapewnienia stabilnych warunków w RAS.